

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszfalusi és zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszu-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas s Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein s Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

137-ik szám.

Brassó, Szombat, november 29-én.

V. évfolyam. 1889.

A zsidók helyzete.

A napokban nagy küldöttség járt a választási és közoktatásiügyi miniszternél: A magyarországi haladó-párti izraelita kerületek képviselői.

Kérték a zsidókérdés rendezését. A viszony szabályozását a neolog és orthodox zsidó-egyházak között. A két külön központi iroda eltörlését és egy közös központi közeg létesítését.

Miért ezt? Mert az orthodox zsidók tagadják a neologokkal való vallásközösséget, — külön felekezetnek vallják magukat.

A neologok tagadják ezt és csak adminisztratív eltérések létezését koncedálják. Ennek kijelentését kérik a kormánytól, — ennek rendezését egy és mindenkorra, mert különben szétforgácsolódna az erő, gyengülne a zsidó kulturális és humánus intézmények.

A zsidók tehát veszekednek önmaguk közt. Az antiszemitizmus alszik, tehát itt az idő, hogy ők maguk marják egymást.

Nem kellemes, se nem kedves, nézni a felekezeti harcokat. Csaknem nevetséges ez a tizenkilencedik század utolsóelőtti tizedében. De fennforog, — napirenden van, — az illetők maguk hozták felszínre, tehát foglalkozunk vele.

A mennyire mi ismerjük a kérdést, azt hisszük, hogy jelen esetben a neolog-zsidóknak van igazuk. Azaz a zsidók között nincs vallásbeli ellentét. Nincs azért, mert vallásának parancsait egyik sem tartja meg. És ha némi igazat lehet adni az orthodoxnak is, ez abban áll, hogy a neologok nyíltan nem tartják, az orthodoxok pedig a tilalmak megszegését spanyol fallal palástolják.

Megtarthatók-e egyáltalában annak a vallásnak egyes parancsai a 19-dik század végén, avagy nem, arról itt nem szólunk, mert ez nagyon messze vezetne, mert vissza kellene menni azoknak eredetére, abba a korba, midőn azok indokoltak lehettek s észszerűek is.

Mellőzve tehát a kérdés ezen, különben napirenden sem lévő ágát, konstatáljuk, hogy a zsidó vallás jelen szervezetében évszázadokkal multa már idejét.

De ha adminisztratív tekintetből fogjuk fel

a kérdést, akkor meg a neologoknak nincs igazuk, mert ők teljesen törvénytelen alapon állanak.

A hazai zsidók helyzetét rendezte az 1868-ban Budapesten, Pestmegye székházában tartott zsidó-kongresszus. Ez törvényesen alakított az ország összes zsidóinak választott képviselőiből. — Ez a kongresszus országos irodát szervezett s felosztotta az országot kerületekre. A megválasztottak mandátuma hat évre szólt. Az a hat év letelt 1874-ben. — Az óta soha többé új választás nem volt.

A Felsőegyszer felosztotta az irodát s megszüntette e szervezetet. Később kegyelmi úton újból életbe lépett és vele önkényűleg, minden megbízás nélkül előállottak a régi mandatáriusok, és gyakorolnak azóta jogokat, melyek őket meg nem illetik. Ez a szervezet nem lehet egészséges. A hol törvény rendelkezik és mégis önkény uralkodik, ott nem lehet jog. És ez áll a neolog izraeliták ez idő szerinti központi irodájáról, — arról a pottentátorról, mely a hazai zsidóság fölött jogokat vél gyakorolni és tényleg gyakorol.

Maguk a kongresszus határozatai is élőhalottak voltak. Rögtön ketté vált a zsidóság. Az orthodoxok különváltak, kieszközltek a törvényhozástól autonómiájukat s azóta annak értelmében kormányozzák magukat. Bármilyen is legyen ez, — de legalább törvényes, míg a másoké nem az.

Van azonban a zsidó egyházaknak még egy harmadik neme: a status-quo egyházak. Ezeket Eötvös alkotta. Olyanok, melyek zsidók, mint a többiek, de adminisztratív tekintetben nem vetik alá magukat sem egyik, sem másik „irodáknak“, (hol két ember uralkodik), hanem egyenesen a kultuszminiszter alá tartoznak. És ez a leghelyesebb. Ezt kellene a kormánynak általánosítani. Eltörölni mindkét „központi irodát“ s közvetlen a kultuszminiszter alá rendelni a zsidó egyházakat, természetesen csak adminisztratív tekintetben. Mert rytuális tekintetben minden zsidó-egyház és pap teljesen független, rytuális tekintetben nincs feljebbvaló, minden pap egyuttal püspöke önmagának, úgy értelmezhetjük egyházi törvényeit, a mint maga akarja.

Itt tehát csak adminisztratív tekintetről lehet szó. Ezek pedig a centralisztikus irány ellen szólnak.

Ha a kormány ezt megteszi, akkor nem fognak szenvedni a zsidó kulturális és humánus célok, sőt ellenkezőleg gyarapodni fognak, mert megmarad s idefordítható az a 10.000 forint évenként, melyet a zsidó tanulmányi alapból a két központi iroda felemészt.

Részünkről ugyan legcélszerűbbnek tartanók a korszerű vallási reformot. De erről most nem lévén szó, — most csak adminisztratív reform kell. E reform mindkét iroda eltörlése volna.

Belföld.

Országgyűlés.

A képviselőház szerdai ülésében először az indemnitás-javaslatot tárgyalta és Hegedüs előadó, Horváth, Madarász és a pénzügyminiszter rövid felvázolásai után elfogadta.

Ezután folytatta a ház az általános budget-vitát, melyben Wittman János, majd Perczel Miklós vett részt, ki a honossági törvény módosítása iránt adott be határozati javaslatot s a szélbalról azt mondta, hogy programjában igen sokat, a mérsékelt ellenzékéről pedig, hogy igen keveset követel; Ábrányi Kornél 5 pontját „soványok“-nak mondá. Most Asbóth János szólalt fel röviden, de tartalmasan felelve Apponyinak; utána a szélbalról Kapocsfy tartá ez alkalommal első beszédét. Hódossy Imre azzal vádolta Tiszát, hogy elhanyagolja az 1867: XII. t. cz. szellemét, melyet sem régebben nem értett, sem most nem ért.

Mindezek után Tisza Kálmán emelt szót és erőteljes replikában válaszolt az ellenzék vádjaira. Az ellenzéken néhányan minden kritikán alóli zajongással igyekeztek zavarni a miniszterelnök előadását, az elnököknek többször kelle közbelépni s miután Károlyi Gábort és Kaas Ivort rendreutasította, majd ismételtén a gyűlés feloszlásával fenyegetett, helyreállt a csend. Tisza folytatva beszédét, a nézetváltozást illetőleg utalt arra, hogy Apponyi is, mint tegnap bevallá, megváltoztatta régebbi nézeteit a honvédség kérdésében, a mi pedig a tekintélyt illeti, igaz, hogy a fuzio előtt vagy 30-an kiléptek a balközépből, de azért mégis maradt ott 60—70 ember, hanem ha a mérsékelt ellenzékbelől lépne ki 30 tag, ugyan hányan maradnának

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.“

Az egyetlen boldog nő az országban.

Bacsó Ferencztől.
(Folytatás.)

A jó ember sarkon fordult és szó nélkül rohant tovább más bagdadi nőknél próbálandó szerencsáját.

De minél többet lótot-jutott: annál mélyebbre sülyedt a reményisége. Mindenütt csak panaszt, mindenütt csak elégedetlenséget talált.

Az igazat megvallva, különös gondolat is a nőket sorra kérdezgetni, hogy boldogok-e? Vajjon hányadik mondaná meg? Segyáltalában megmondának-e az igazat? A nagyvezér hitte, hogy igen, — nagyon sokan az ő helyén, ebben erősen kételkedtek volna.

Most éppen a piacra ért, hol a többek közt egy elhízott, jól táplált asszonyosság datolyát árult. Nem mehetett el mellette a nélkül, hogy boldogsága felől ne tudakozódjék,

— Már hogy is kérdezhet ilyet az ur tőlem, mikor alig birom megszerezni a mindennapi kenyeremet, tengődöm, éhezem mint a kutya, s már csak a bőr meg a csont van rajtam! . . . Hát nem látja az ur? Hát megbolondult az ur?

— Igazad van! — Szólt a miniszter homlokára ütve, hogyan is tudtam ilyen szegény asszonyról fel-

tételezni a boldogságot? — És hirtelen beosont a város leggazdagabb zsidóbankárának házába.

— Ennek a felesége már csak boldog lehet! — gondola magában. Kényelmesen él szobáiban, rabszolgái közt, kik még gondolatát is igyekeznek kitalálni s vágyait megelőzni. Neki az életgyönyörűsége szabadon rendelkezésére áll, mert a magas rang sem tartja vissza semmitől . . .

És milyen feleletet kapott?

— Óh, uram! A legboldogtalanabb bagdadi asszonyt látja maga előtt. Férfjem nem szeret semmit a világon, csupán a pénzt, folytonosan az után futkároz s egyedül hagy szomorkodni engem. A nő pedig olyan szerelem nélkül, mint a virág napsugár nélkül! halványodik, hervad, — azután kihal.

— A prófétára! — szólt a miniszter — egy nő, ki férjét ennyire szereti, valóban megérdemelné, hogy legalább boldog legyen! Hol fogok már ilyent találni? — tévé utána keserves sóhajjal.

A következő pillanatban már az utcán volt s lóhalálában nyargalt a város tulsó végére, a hol tudomása szerint egy szép fiatal asszony lakott, ki mindössze három hónapja ment férjhez, és pedig regényes módon, szerelemből.

— Üdv a boldog nőnek! — köszönté őt s aggodalmasan várta feleletét.

— Én boldog? szólt a fiatal asszony vállat von-

va. — Most már nem vagyok. Férfjem egy percze sem hagy egyedül, s bár jól tudom, hogy szeret, mégis annyiszor ismétli naponként, annyiszor esküszik rá égre, földre! . . . és addig nem hagy békét, míg én is ugyanazt nem teszem, — ez a játék kezdetben, megvallo, mulattatott, de most már szörnyű unalmas lett reám nézve!

A szerencsétlen minisztert a kétségbeesés környékezte. Lemondott a reményről, hogy ő a fővárosban megtalálja a mit kerest: elhatározá tehát, hogy a vidéket fogja átkutatni egy boldog nőért. Lovat nyergeltetett és utnak indult.

De bármennyire igyekezett is, csak nem akart sikerülni a ritka gyöngyöt megtalálni, mit a kalifa kívánt tőle. Ehhez járult még, hogy a kiszabott határidő már vége felé járt.

Egyszer, midőn mélyen lehorgasztott fővel valami rongyos kis falu felé közeledett, a mezőn egy földmivest pillantott meg, ki feleségét kegyetlenül ütötte. A szegény asszony sirt. A miniszter hozzájok sietett, szétválasztotta őket s szeremhányólag szólt a durva férjhez:

— Nem szabad egy asszonyt boldogtalaná tenned!

— Mit? Én boldogtalan? — kiáltott a paraszt nő. — Ki mondta magának ezt? Ellenkezőleg, én igen is boldog vagyok!

(Vége következik.)

aztán? Élénk zajos derűtség zugott fel e kérdésre s a többség tüntetően éljenze végül Tiszát.

Apponyi rectificáló szavai után, melyek neveltetésére és ifjúságára vonatkoztak, Tisza megmagyarázta, hogy nem sértő czélzattal hivatkozott Apponyi régiebb nyilatkozataira. De izgatottá lett az ülés, mert a szélsőbal nem értette, vagy félreértette Tisza beszédéből azt a passzust, mely e párt és a Kossuth politikájára s a loyaltásra vonatkozott.

Irányi s Ugron szenvedélyesen szólaltak fel és gyanúsításokról panaszkodtak, míg Tisza ismételvén szavait, kiderült, hogy a szélsőbal félreértette a miniszterelnököt s Ugron lényegileg ugyanazt mondta, mit Tisza.

A csütörtöki gyűlésen ismétlődött a botrányos izgatottság. Boda Vilmos bátorozati javaslatot nyújtott be, melyszerint azt kívánja, hogy a honosság kiterjesztessék mindazokra, a kik illetőségi helyükkel összeköttetésben állanak. Ennek következtében Perczel Miklós visszavonta javaslatát.

Utána Szalay Imre beszélt a költségvetés és Tisza ellen; majd Polónyi tartott egy brüllans (!?) beszédet, melyben átadta az országnak Kossuth nyilatkozatát. Polónyi beszéde alatt megújultak a botrányos jelek.

Végül Eötvös Károly beszélt, szintén személyeskedve Tisza miniszterelnökkel, a mi persze nagyon tetszett az ellenzéknek.

Brassó, nov. 29. (A horvát országgyűlés) nov. 27-iki ülésében, a költségvetési vita megkezdése előtt, igazolták Femenics, Urpani és Zagics újonnan megválasztott képviselőket. A költségvetéshez először Khuen-Hédervári gróf bánt szólott. Starcevic, a ki a kiegyezést soha el nem ismerte, oly szép dicsbeszédet mondott a kiegyezésről, hogy a szónok neki ezért köszönetét fejezi ki. A bánt ezután taglalja a budget ellen Starcevic által felhozott érveket, melyekre rábizonyítja, hogy hamisak és valótlanok. Starcevic — folytatja a bánt — beszédében a többek közt az is fölemlítette, hogy ő (Starcevic) még ő felsége egyetlen kormányának sem szavazta meg a költségvetést, ebből a bánt azt konstatálhatja, hogy Starcevic semmiféle oly kormányt el nem ismer, a melyet a királyt nevezett ki. Szólo reméli, hogy Starcevic hívei idővel be fogják látni, hogy az ily téves nézetek mennyire veszélyesek. A bánt ezután Pisacics és Mikulesics képviselők beszédjeire reflectál röviden, majd áttér Amrus beszédére, melyet behatóan criticál, kimutatva Amrus állításainak tarthatatlanságát.

Kitüntető bizalom.

Baross Gábor kereskedelmi minisztert ritka bizalomban részesíté a szabadelvű párt: egyhangulag, tárgyalás és vita nélkül fogadta el költségvetését.

Oly kitüntető bizalom ez, mely kevés miniszternek jut osztályrészül, — mert minden pártban vannak egyes dolgokra nézve nézeteltérések, melyek a párt kebelében tisztáztatnak. Ezt akárhányszor van alkalom tapasztalni a szabadelvű párt tanácskozásainál, midőn vita tárgyává tetetnek a törvényjavaslatok s költségvetések. Kis parlamenti viták szoktak ezek lenni, melyek néha-néha túl is mentek már egy pártkör tanácskozásainak határain.

Látjuk megrostálni az egyes tárczák költség-

vetéseit; megámadtatni egyik vagy másik tételt, illetőleg miniszteri intézkedést, melylyel egyesek nincsenek megelégedve.

És Baross Gábor költésvetési javaslatához nincs más szava annak a sokfejú pártnak, mint az egyhangu helyeslés.

Baross Gábor sok nagy reformja és még több erélyes intézkedése ellenem emelkedik egyetlen hang sem a pártban, — jeleül annak, hogy Baross kereskedelmi miniszter a leghelyesebb uton jár s minden tétében az állam s lakossága érdekeit tartja szem előtt.

A párt ezen határozata a legnagyobb megtiszteltetés Baross miniszterre nézve.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. nov. 27.

A román király f. hó 27-én trónbeszéddel nyitotta meg a kamarát. A trónbeszéd a következőket mondja:

Az ország, megunva a viszályokat, a képviselőktől czéltudatos munkásságot kíván, hogy a kedvező pénzügyi helyzet consolidálást nyerhessen és oly intézkedések történhessenek, melyek a kormányhatalom áldásos működését biztosítják. A király legutóbbi utazása alkalmával az ország különböző részeiben ily érzelmeket tapasztalt. A király meg van hatva azon meleg fogadtatástól, melyben úgy ő, mint a trónörökös utazása alkalmával részesült, és mely a dynastiát az országgal egybeköti, még szorosabbra fűzi. A trónbeszéd örömmel constatálja, hogy az ország jó viszonyban van valmennyi hatalommal, melyek bizalma Romániához ennek eszélyes magatartásán alapszik és a hatalmak egyértelmű fáradozásainak eredményét a béke fenntartása körül. Az ország pénzügyi helyzete kielégítő, az utolsó év felesleggel záratott le és a folyó év költségvetése szintén kedvező. A pénzforgalom consolidálása és az agio megszüntetése iránt tett intézkedések hozzájárultak az ország kedvező pénzügyi helyzetéhez. A trónbeszéd több törvényjavaslat beterjesztését helyezi kilátásba, ezek közt az adórendszer reformjáról, a gazdasági hitelintézetek szervezéséről, nevezetesebb városokban tárházak létesítéséről, csendőrség szervezéséről, a felsőbb-rangu birói közegek elmozdithatlanságáról. A kormány az idevonatkozó törvényjavaslatokat be fogja terjeszteni, ezenkívül tökéletesbiteni fogja a hadsereg szervezetét, fejleszteni fogja kiképzését és folytatni fogja az erődítési munkálatokat. Végül közli a trónbeszéd, hogy a jövő évben megkezdik a dunai hid építését.

Kapcsolatban azzal a jegyzékkel, melyben Salisbury lord élesen tiltakozik a portugalloknak a Zambesitől északra és délre fekvő vidékre vonatkozólag támasztott jogigényei ellen, az angol kormány az ott horgonyzó angol hajók parancsnokát utasította, hogy a portugallok minden kísérlete ellen, mely odairányulna, hogy mint uralkodó nemzet viselje magát, azonnal erélyesen lépjen fel s ne elégedjék meg a pusztá tiltakozás által való megakadályozással.

Az Afghanistanból jövő hírek szerint Abdurrahman khán állapota igen aggasztó. Az emir, a ki tudja ezt, figyelmeztette az indiai alkirályt ama nehézségekre, melyek halála után Afghanistanban várhatók. Tekintettel a figyelmeztetésére, az indiai kormány csapatokat küldött Pessaverbe, hogy minden eshetőségre készen álljon.

dékukat azzal a hozzáállással, hogy ellenkező esetben kiszállhat csónakján legénységével a partra; de ők a hajót tovább közeledni nem engedik!

A kapitány felfogván nehéz helyzetét és átlátván a veszélyt, minek e szerencsétlenek elibe néznek — nem szállt ki, hanem feltétlen engedelmisséget igérve, utját egyenesen a görög partoknak vette. Két nap és két éjjel szivattyuzott folyvást e 44 ember és mellette az egész hajó legénysége! A kétségbeesés erőt adott a fáradság legyőzésére s a minden iparkodás mellett egyre növekedő víz daczára, a szerencsésükre erős kedvező széllel, harmadnap csakugyan a görög parton vetettek horgonyt.

A hajót ki kellett huzatni a partra és csak két heti reparálás után szállhattak ismét utra; egy része a magyaroknak később levén a nem igen barátságos Görögországban maradni, mintsem hajóra kelni. Utközben a részeges angol kapitány, történetből leitta magát (mi egyébiránt ez unalmas életben oly közönséges dolog, hogy a ki ezt nem teszi, a kivételek közé számítandó) s így elfeledvén, hogy a Dardanellákban nem szabad naplemente után hajózni, ő csak haladt, mintha nem is lennének jobbról-balról ágyutelepek felállítva.

A magyarok, mit tudták hol járnak és mi szabad, mi nem? A szegény magyaroknak nincs az ilyesmiről még távoli fogalma sem!

Res saxonicae.

Kövessük tovább Filtsch urat s fejezzük is be szemelvényeinket.

•Használó erőszakoskodások — ugymond — különben Nagy-Küküllő megye sok községében vannak napirenden.⁴

Ismét hosszú idézet következik a „Tageblattból”, holmi aprólékos községi közigazgatásról, azután elmondja, hogy egy község bikát vásárolt 250 frton gróf Bethlen Gábortól, de ez hasznavehetetlen volt vadsága miatt. Legelőre nem hajthatták, mert mindjárt az első kihajtásnál veszélyeztetett egy emberéletet s minthogy a főispán visszavenni nem akarta, a község kénytelen volt az állatot agyonlőni s így 200 frttal károsodott.¹⁾

•Ezen nagy-küküllőmegyei főispán — így folytatja — jogérzetének illusztrálásul emlékezzünk meg egy kis esetről, mely Nagy-Küküllő megyén kívül történt. 1887. szeptember 8-án tekintélyes társaság, s abban gróf Bethlen Gábor is, a fogarasi hegyekre ment vadászni. A dregusi vadászterületre érkezve, a társaság legelésre bocsátá lovait. Ekkor megjelent néhány dregusi oláh, kijelentve a társaságnak — a mint hogy úgy is van — hogy nincs joga, a lovakat fizetés nélkül legeltetni. A társaság azonban megtagadta a fizetést, utalva arra, hogy a kártérítéssel a szolgabírói hivatal tartozik. Ezzel azonban az oláhok nem voltak megelégedve, hanem rögtöni kártérítést követeltek, mihez kétségtelenül joguk is volt. Czivakodásra került s az oláhok egynek kivételével elmenekültek, ez az egy legyőzve, megkötetett s egész éjen át őrizet alatt tartatott, míg másnap reggel csendőrrökkel a fogarasi bírósághoz kísértetett be. Ez volt a fizetés a legeltetésért.²⁾

•Hogy a képviselő-választásoknál csaknem az összes főispánok törvénytelen pressiót gyakorolnak a kormány jelöltjei mellett, az eléggé ismeretes. Legszégyenletesebben³⁾ gyakorolja e pressiót Nagy-Küküllőmegye főispánja, gróf Bethlen Gábor. Köteteket lehetne erről írni. Mi megelégszünk néhány példával.⁴

¹⁾ Valóban borzasztó ember is az a Bethlen Gábor gróf! Ugyan kérem, zsákban adta el azt a bikát annak a községnek? Avagy „erőszakossága” és hatalma arra a bikára is kiterjedt, hogy a mikor megnézték, megszelidült s mikor elhajtatni akarták, akkor neki vadult? A vad bika bizony vad marad. A község látbatta, hogy mit vásárol, mert az ügylet hihetőleg nem par distance köttetett meg. Áz után meg kérem, azt mondja a német: Handelschaft ist keine Freundschaft.

²⁾ No, hát kérem uram, Filtsch képviselő uram, vagy az emlékező tehetsége hagyta cserben, vagy az igazság elmondása fáj, hogy valótlan mond. Mert ez az eset így előadva, eleitől végig ferdtetés. Azok az oláhok zsarolást akartak elkövetni és a mikor ez nem sikerült, fenyegetően kezdtek fellépni. Ez idézte elő azután a társaság erélyes fellépését, mert ahhoz egyiknek sem volt kedve, hogy ott elpáholtassa magát holmi vad emberek által. Mert azt feltételezni, hogy egy Bethlen Gábor, Horváth Gyula és annyi előkelő fő-rangu ur néhány forintért kelemetlenséget szerezzen magának, az mégis csak nevetséges. Azaz a nevetségesnek a legmagasabb foka.

³⁾ Ugyan-ugyan, nem szégyenli magát az ur így írni? Hisz ez igazán szégyen. Hát az ur mostani magatartása nem szégyenletes egykori állami tisztviselői minőségéhez képest? Ugyan, nem szégyenli magát így személyeskedni?

A mint így haladnak, egyszer csak felröppen előttük jobbról-balról egy-egy rakéta, melyre távolabb ismét kettő felel; öt perc múlva pedig mindkét oldalt vak ágyulövés dörgött végig a hullámokon. A menekültek bámulva néztek egymásra, a kapitány aludt s a legénység meg ki tudja mi oknál fogva, folytatta utját. A vaklövéseket erre alig egy perczre két új lövés követte; az egyik golyó iszonyu zugással iszonyu nagy lyukat csapott a vitorlák vásznán; a másik pedig magas ívet irva le, alig tíz lépésnyire tőlünk hangos zuppanással bukott a tengerbe. Ezt aztán még 2—3 lövés követte a sötétség és sebes haladás daczára is oly jól czélozva, hogy vagy a kötelek és vitorlákban tettek kárt, vagy egyenest a hajó oldalába ütöttek, roppant recsegéssel törvén azt át.

Bezzeg felébredt erre a részeg kapitány! Rögtön horgonyt vettetett és felhuzatott két jelző lámpát, mire a lövések megszűntek; de kis idő múlva két csónak jelent meg, foglyul vivén a hajóparancsnokot és két sebesült matrózot — ápolás végett. Reggel a kapitány visszatért, fizetvén minden lövésért 2 font sterlinget (20 frt.) és az engedetlenségért huszat, ugyszintén megsebzett két embere gyógyítása árát, kik ott kórházban maradtak.

(Folytatása következik.)

Emigrációi emlékek.

Veress Sándor kiadatlan naplójából.

I.

(Folytatás.)

A kapitány érezvén hajója töredékeny voltát, nem merészelt a partoktól felette messze eltérni és így történt, hogy midőn a nápolyi partok irányában járna, egy rettentő szélvész a hajó oldalán, melyen a víz ellenálhatatlanul tódult befelé. A kapitány mindent elkövetett, mi ilyen helyzetben elkövethető; szorgos iparkodása daczára azonban, szemmeláthatólag több víz tódulván be, kikerülhetetlen elsüllyedésnek néztek elibe. A part csak néhány órajárásnyira lévén, erre a kapitány megfordítá vitorláit és irányba vette a legelső kikötőt.

De a tengerészetben járatlan magyarok e manőver czélját csak akkor vették észre, midőn a part már alig néhány száz lépésnyire látszott és most feltűnt előttük minden rémületével az elfogatás és osztrák kézbe szolgáltatás rémületessége . . . Iszonyu helyzet: elől főbelövetés, hátul vízbefulás! Gondolkozni idő persze nem volt, rögtön kellett választaniok. S ők az az utolsót választották; nemesebb halálnak tartván szabad emberként — bár vízbefulni, mint vásravert lábakkal és bekötött szemmel térdelni a golyó elé . . . azonnal kijelentették a kapitánynak elhatározott szán-

És itt elmond egy néhány esetet az 1881-iki és 1884-iki képviselő-választásokról, minőket az ellenzéki sajtó még sokat hangoztatott, a nélkül, hogy valaha egyetlen egyet is bebizonyított volna. — Elpanaszolja, hogy pressiót gyakoroltak a közhalmi kerület választóira, pénzt ígértek nekik s nem adtak. Nekimegy Balthesz fő- és Boér szolgabírónak, azután Weisz homoródi jegyzőnek, a miért ezek állást mertek foglalni a kormány jelöltjei mellett.⁴⁾

Azután elpanaszolja még, hogy Balthesz főszolgabíró a szász néppárt egy választói gyűlésének megtartását »brevi manu önkényesen és törvényellenesen betiltotta.«

Ezzel aztán végez is Nagyküküllő megyével és áttér Beszterce-Naszód megyére, illetve »Bánffy párára.« Ide már nem követjük. Mi itt megállunk s közelebből bátorságot veszünk magunknak visszatérni Filtsch ur dörgedelmes czikkeire.

Irodalom.

Előfizetési felhívás. Sebesi Samu tehetséges erdélyrészi író előfizetést nyit egy újabb kötetére, melyet »Toll«-nak keresztelt. Sebesi Samu nevét ismerik már olvasóink, azt felesleges ajánlani. Új kötetét pedig ajánlja legjobban saját felhívása, melyet szó szerint adunk a következőkben.

Nem történeteket mondok, nem novelletteket beszélek, nem rajzokat karezolok a papírra, tisztelt közönség.

Láttam tavasszal az életbe verődő természet szabad lüktetését; majd a nyár buja tenyészeté s a a főszeles vihar ragadta meg lelkemet. Aztán hallgattam a hulló lombok bus zizzenését, néztem a sötét ködös szürkéséget, a nesztelenül szálló hópolyhekből szőtt fehér takarót, a mint lassanként ráborult az alvó természetre.

Ezekről lestem el a verőfényt, a borongást, a csendet, a vihart, a miket megkísérlettem leírni.

Figyeltem az embert. Láttam bűneit, erényeit, láttam tisztaságát és szennytét.

Ezekből van egy kép, egy vonás, egy rövid jelenet papírra vetve.

Mindezeket most

«T o l l»

czim alatt összegyűjtve szándékozom nektek bemutatni, hogy ítéljetez felettem.

Kolozsvár, 1889. nov. 25.

Sebesi Samu.

Helyi és vidéki hírek.

Időjárás. Szép tavaszi időjárásunk van ismét. Két három nap óta melegen süt ismét a nap. mintha nem is november 29 én, hanem szeptember derekán volnánk. Tegnap este felé beborult az ég s csakhamar permetezni kezdett az eső, mely hullott azután egész éjjel, sőt még ma reggel is.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Dr. Kovács Áron, honvéd-ezredorvost a helybeli áll. főreáliskola orvosává és egészségügytan tanárává. A derék orvosban az iskola egy kitűnő szakértőt nyert.

András napja évenként kellemes alkalom megyénk közönségének, hogy szeretetét és tiszteletét kifejezze érdemdús főispánja: Gróf Bethlen Andrásnak, kinek ez nevenapja. A különböző hatóságok, intézetek és egyletek sürgönyileg üdvözölték a városunkból távol lévő főispánt, kit ezen alkalomból mi is őszinte szívből üdvözlünk, óhajtva, hogy az Ég tartsa meg őt megyénk élén még nagyon soká!

Felolvasás. A tanári kör második felolvasó estélye holnap, vasárnap, 5 órakor lesz, melyen Dr. Jahn Károly főreáliskolai tanár fog felolvasni a chemiai elemekről.

Théa-estély. A polgári kör, mint említettük már, holnap, vasárnap, este 8 órakor tartja első ideai théa-estélyét saját helyiségében. Az estély igen élvezetesnek ígérkezik, — belépti díj nincs.

Fillérestély. A protestáns nőegylet ideai harmadik fillérestélye szerdán este 8 órakor lesz következő közreműködőkkel: Olescher Eugenia k. a. zongorán, Killyéni Endre felolvasással és Csizsér Gábor szavallattal. Végül táncz következik. Háziasszonyok lesznek: Barabás Károlyné és Csorba Samuné urnők.

Zeneestély. A városi zenekar holnap tartja a »No. 1« termében bérleti zeneestélyeinek harmadikát érdekes és szórakoztató műsorral, melyből a Suppé, Strauss, Brandner, Ivanovici-féle tánczdarabokon kívül különösen ki akarjuk emelni Kéler Béla magyar hang-

verseny-nyitányát, Schubert, Forellen-Quintett-jéből a themát és variációkat, egyrészletet Wagner Lohengrinjéből, Kreutzer operájának a »Granadai éji szállítás« egyvelegét, Weber egyik nyitányát stb. A legkülönbözőbb izlésnek, ügyesen és változatosan összeállított műsor bizonyára nagy közönséget fog vonzani.

Hangverseny Jankó-féle zongorán. Gulyás Gizella az új Jankó-féle zongorának első művészaője jövő kedden, december 3-án reudez a Nr. 1. termében egy magával hozott, Jankó találmányával felszerelt, nagy Ehrbar-féle zongorán hangversenyt rendez, melyre a zeneértő közönség, de különösen a zongorázók figyelmét felhívjuk. Jankó zongorája a jövő zongorája és éppen Gulyás Gizella k. a. érdeme, hogy kimagasló művészi játékával honfitársunk korszakot alkotó találmányának hazánkban, valamint a külföldön lelkes híveket szerzett, úgy hogy ezek után a keddi hangverseny valóban szokatlan és nálunk ismeretlen művészi élvezetnek ígérkezik. — Jegyek előzetesen Zeidner könyvkereskedésében és a hangverseny estélyén a pénztárnál kaphatók. Cerele 1 frt, ülőhely 1 frt, állóhely 60 kr.

Papválasztás. Kis-Kapusról írja levelezőnk, hogy az ottani ág. evangélikus egyház Mihályi Károly volt apáczai lelkészt és ez időszertinti segessvári ág. evang. főgymn. tanárt papjává választotta.

Tanítógyűlés. A kisküküllőmegyei általános tanítóegyesület »Bonyhai járásköre« ez évi őszi gyűlését november hó 22-én Haranglábban tartotta meg a tagok és szépszámú érdeklődő közönség jelenlétében. Nagy János elnök szívélyes üdvözlésével a gyűlés megnyilván, meghallgattattak Geese Gyula ev. ret. és Pál György unitárius hitfelekezeti tanítók gyakorlati tanításai, melyek úgy alakilag, mint tárgyilag teljesen sikerülteknek mondattak. A Székely István, kórodsztrmártoni közs. isk. tanító által »A tanszoba legköré«-ről tartott tanulmányos értekezés általános tetszésben részesült. Több keblü ügy elintézése és a jövő gyűlés tárgysorozatának megállapítása után magnum áldomásra vonult a társaság a kitűnő képzettségű, nyugalmazott Benedek Ferenc ref. esperes házához, a hol szebbnél-szebb tósztokban nem volt hiány.

Vasuti balesetek megvizsgálása. A mult héten tudvalevőleg három vasuti baleset történt nálunk: Csucsán, Benén és Debreczenben, mind tehervonatokkal. A balesetek megvizsgálására a kereskedelmi miniszter Dobieczy Sándor főfelügyelőt küldötte ki, — a ki Langer Bódog üzletvezető kíséretében a napokban itt járt Brassóban.

A könyvnyomdászok kedélyes estélye. Örömmel értesülünk, hogy a helybeli serény nyomdász-sereg december 7-én a vígadó termében ismét tart oly kedélyes, tánczczal összekötött estélyt, mint a mult évben. Szikrázó szellem, pattogó jókedv és illustris társaság jellemezte amaz estélyt és ilyennek ígérkezik lenni ez is. A jövedelem a nyomdászok segély-alapjáé, egy okkal több, hogy melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe. A meghívó a napokban fog szétküldetni.

Egyenruha az állami tisztviselőknek. Az osztrák kormány elrendelte, hogy az összes állami tisztviselők tartoznak állandóan egyenruhát vtselni.

Rendőri hírek. (L o p á s.) Tegnap d e. Béres István hidvégi lakos egy bőrkereskedésből egy darab talphört lopott. Egy rendőri közeg azonban észrevevén bűnös tettét, azonnal üldözöbe vette és elfogta. Átdatott a bíróságnak,

A Feldmann csőd. Mint értesülünk, a Feldmann csőd passívája kétszázezer egy száz frt; ezzel szemben kimutatta kétszázegyezer öt száz frt aktiv vagyon, illetve követelés. A csőd nagyon komplikált, Feldmann még mindig vizsgálati fogságban ül.

Legujabb.

B u d a p e s t, nov. 29.

A szabadelvű párt Budapesten idéző összes tagjai bizalmas értekezletet tartottak tegnap este báró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt. A kormány részéről jelen voltak: Szapáry és Szilágyi miniszterek. Az értekezlet tárgyát a képviselőházban előfordult botrányok képezték, melyekkel szemben a párt egyhangulag kimondotta, hogy úgy a párt, mint a kormány teljes szolidaritást vállal Tisza Kálmán miniszterelnökkel, iránta feltétlen bizalommal viseltetik, — hasonló szolidaritást vállal a párt a kormány minden egyes tagjával. A mi a botrányokat és végletekig menő személyeskedéseket illeti, a párt sajnálkozását fejezi ki, hogy az ellenzék a parlament méltóságával és az ország jó hírnevével összeegyeztethetőnek tart ily magatartást. Ugyanekkor azonban kimondja, hogy a ház tanácskozásainak és tekintélye biztosítása, nemkülönben az ily botrányos személyeskedés megakadályozására a házszabályok

teljes szigora alkalmazandó jövőre, mire nézve a ház elnökét a párt különfel fogja szólítani.

Creolin a neve a legujabb szernek, melyet a jenleg uralkodó szarvasmarha és juhok száj- és köröm-fájása ellen a leghatásosabban alkalmaztatik. Elismert szakferfiak tapasztalatai után eredő nyilatkozatai szerint ezen szer fölülmulhatlan és a gázdalkodó közönségnek nem elég melegen ajánlható. Mai számunkban egy ezen »Creolin«-ra vonatkozó hirdetés olvasható, és a vevő közönség érdekében még csak azt óhajtjuk megjegyezni, hogy megrendelésnél a használatai utasítás is megküldetik.

Közzgazdaság.

Olcsó-hitel.

Lapunk olvasói bizonyára tudomással bírnak arról, — annak idején közöltük — hogy a »Magyar Jelzálog-Hitelbank« főkintézetet szervezett Kolozsvárt, hogy ez által a birtokos osztály hitelviszonyait rendezze.

Olvasóink érdekében vélünk tenni, ha az alábbiakban tájékoztatót nyújtunk e hitelnek igénybevételeiről.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank oly földbirtokokra és bérházakra ad kölcsönt, a melyek rendszeresen telekkönyvezve vannak.

A kölcsön záloglevelekben állittatik ki; azonban a záloglevelek nem adatnak ki a kölcsönvevőnek, hanem azok eladásáról az intézet gondoskodik s a kölcsönvevőnek készpénzben számol le.

Ez idő szerint a bank a papírpénzre szóló kölcsönt ad $4\frac{1}{2}\%$ -os záloglevelekben:

a) földbirtokra $42\frac{1}{2}\%$ évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett;

b) nagyobb városokban fekvő házakra 36 évi törlesztéssel 6% évi részlet fizetése mellett.

Ezen évi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

Ezen összeg félévi előleges részletekben készpénzben fizetendő.

Szabadságában áll az adósnak 6 havi előleges felmondás mellett, a kölcsöntőké a kikötött lejáratú idő előtt is, részben vagy egészben az alapszabályokban kikötött járandóság befizetése mellett záloglevelekben is visszafizetni, mely esetben a záloglevelek teljes névértékben fogadtatnak el.

Az intézet kolozsvári képviselőségéhez küldendő kölcsönfolyamodáshoz a következő okiratok mellékelendők:

Földbirtoknál:

1. Hitelesített telekkönyvi kivonat.
2. Földkönyvi (katastrális) kivonat, hitelesítve az adóhivatal által.
3. Adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány, mely a birtok utáni egyenes föld-adó összeget tünteti ki.

H á z a k n á l:

1. Hitelesített telekkönyvi kivonat.
2. Hiteles házbérjövodelemi vallomás.
3. Adókönyv.
4. Tűz-biztosítási bécza.

Továbbá netaláni becslések, adásvételi és bérleti szerződések, szóval oly okiratok, melyek a birtok vagy ház értékének meghatározására adatul szolgálhatnak, szintén a kérvényhez csatolandók.

A kölcsönkérő maga is fölszerelheti és beadhatja folyamodását. Közbenjáróra nincs szükség; a bank a kölcsönvevő féll közvetlenül érintkezik.

A folyamodványok szükséges kellekei:

Hogy a jelzálogul felajánlott ingatlan tulajdon-joga a folyamodót illesse. Ha az ingatlan a telekkönyvben többek közös tulajdonául van bekebelezve, csak valamennyi közös tulajdonárs egyetemleges beleegyezése, illetve kötelezettsége mellett adatik kölcsön.

A bank-kölcsön rendszerint első helyen kebelezendő be, de ha az ingatlant netán más oly adósságok terhelik, melyek értékének első felerészét nem meritik ki, azok a bank kölcsönéből kiegyenlíthetők.

Idegen terhek a bank kölcsöne előtt csak a legkritább esetekben rendkívüli kivételes indokokból hagyattatnak meg és természetesen csak azon feltétellel ha a szóban levő idegen teher és a bankkölcsön együttesen az ingatlan értékének első felét meg nem haladják.

A lekötendő jelzálog értékének meghatározása tekintetében rendszerint alapul szolgál:

földbirtoknál:

1. az egyenes földadó 80—100-szorosa;
2. a földkönyvi kivonatban kitett jövedelemnek 20-szorosa;
3. az intézet becsüése által a fél költségén teljesített becslés.

Bérházaknál:

1. a hiteles alakban bemutatandó házber-bevállás megállapított jövedelem, mely az összes esetleges adók és költségek levonása után a ház kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb fekvése szerint 5—10%-al tőkésítettik;

2. az intézet becsüése által a fél költségén teljesített becslés.

Földbirtokra és házakra a kölcsönzés az intézet által megállapított becsérték feléig terjedhet.

Ha a jelzálog erdőterület, ennek becsértéke a kölcsönösszegnek és az előző tehertételeknek legalább háromszorosát kell, hogy képezze.

Gyárak és más ipartelepítvények, továbbá oly ingatlan javak, melyek törvény szerint végrehajtás alá nem vonhatók, továbbá színházak, bányák és kötőrések stb. a kölcsönüzletből kizártnak.

A kérvény elintézése után a fél haladéktalanul értesítést és a megszavazott kölcsönösszeg elfogadása esetén a további eljárásra nézve kellő utasítást nyer.

Brassói vasútforgalom.
Vonatinulások: a) Budapest felé: vegyes-vonat reg. 5 óra 54 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 15 perczkor; személyvonat este 7 óra 7 perczkor b) Bukarest felé: délután 2 óra 14 perczkor. Vonatérkezések n) Budapest felől: személyvonat délelőtt 9 óra 54 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 órakor; vegyesvonat este 8 óra 32 perczkor. b) Bukarest felől: gyorsvonat d. u. 2 óra 5 perczkor Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predeálról.

Brassói piaci árfolyam.
A pesti m. keresk. bank jelentse. —
Brassó, 1889. november hó 30-án
Román pairpénz à 20 frankos 9.35 vétel 9.37 adás
Ezüstpénz à 20 9.30 9.32
Napoleon d'or (aranypénz) 9.40 9.42

Török lira 10.65 . 10.66
Arany 5.56 . 5.58
Orosz papirrubel 124.— . 125.—

Társszerkesztők:
Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József.

Süketeknek. 155 45--50
Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meggyógyult 23 évi süketégből és fülzugasból, kész annak eírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldeni.
Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kolingasse 1.

HIRDETMÉNYEK.

Szám 1119.—1889. tílkvi.
Arverési hirdetményi kivonat.

A hosszuaszoí kir. járásbírósa mint telekkehvi hatóság közhírré teszi, miszerint a n.-szébeni polgári kóroda alap végrehajtónak Klein Susánna született Homm végrehajtást szenvedett elleni 70 frtra és járulékaí ránti végrehajtási ügyében a hosszuaszoí kir. járásbírósa területén fekvő, Nagy-Ekemező község 462 számú telekjegyzőkönyvben A + 1—27. rendszám alatt foglalt Klein Susánna született Homm tulajdonát képező összesen 380 frtban becsült ingatlanokra mint megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1889. évi deczembor hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájkor Nagy-Ekemező község házánál megtartandó nyilvános árverésen

a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §. szerint a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hosszuaszoí, 1889. szept. hó 26.
A kir. járásbírósa mint telekkehvi hatóság:
(444) 3—3 Kelemen, kir. j.-bíró.

Hirdetés.

Van szerencsénk ezennel a n. é. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy a vasuti állomásnál lévő, az első erdélyi bank tulajdonát képező közraktároknál

krasznai és ajtai tüzfarkaktárt
tartunk.

A krasznai fa hossza 1.30 m.
a nagy-ajtai fa hossza 1.10.
A krasznai fa 11 frt 30 kr';
nagy-ajtai 9 frt házhoz szállítva a

belvárosba; külvárosokban 40 krral több fizetendő.

Fa megrendelhető Inke György né, Nagy-utca 506. sz. és Kepp Márkus urnál, Nagy-utca 505. sz. alatt.

Kérve a n. é. közönség nagy számú rendeleteit, vagyunk

alázatos tisztelettel
Inke György
és
Leborits Rífká
faraktár-tulajdonosok.

Szám 524.—1889 Brassó megye főispánjától.
Pályázat.

Az 1887. évi XXI. t. cz. 79. §-a alapján ez év végével megejtendő általános tisztujtásnál választás utján betöltendő alábbi állomásokra pályázatot nyitok.

1. alispán: 1800 frt fizetés, 400 frt lakbér, 300 frt utiátalány;
2. főjegyző: 1400 frt, 300 frt lakpénz,
3. I. aljegyző: 1100 „ 200 „
4. II. „ 800 „ 200 „
5. III. „ 600 „ 200 „
6. tiszti ügyész: 1000 „ 300 „
7. pénztárnoki: 800 „ 200 „
8. ellenőri: 600 „ 150 „
9. árvaszéki elnöki: 1200 frt, 300 frt lkb.
10. két árvaszéki ülnöki: egyenkint 1000 fizetés, 200 frt lakpénz;
11. három főszolgabíró: egyenkint 1000 frt fizetés, 200 frt lakpénz, 100 frt iroda bérleti és 200 frt uti átalanynyal.
12. három szolgabíró: egyenkint 700 frt 150 frt lakpénzzel.
13. Mértékhitelítő hivatal főnöki, 800 frt fizetéssel és 200 frt lakpénzzel.

A pénztárnok és ellenőr tartozik a megállapított óvadék letevésére.

Felhivom tehát mindazokat, kik a betöltendő állásokat elnyerni óhajtják, hogy pályázati folyamodványukat, az 1883. évi I. t. cz.-ben frt minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelve hozzám f. évi deczember 15-ig annál bizonyosabban nyújtásuk be, mert későn érkezett folyamodványo figyelembe vétetni nem fognak.

A jelenleg állásban levő tisztviselőknek a mennyiben kizárólag azon állásra óhajtanak pályázni, melyet ez idő szerint betöltenek, legkésőbb f. évi deczember 15-ig írásban vagy szóval tett jelenkezése pályázat gyanánt elfogadtatik.

Brassó, 1889. november 28-án.
gr. Bethlen András, s. k.
főispán.

450. 1—2.

Leszállított áron
ajánlok:
női ruhaszöveteket
női kalapokat
gyermek tricót-szoknyácskákat
férfi ruha-szöveteket
Kiváló tisztelettel
MESCHENDORFER A.
(448) 1—3 Lenszer 21.

Minták
minden irányban bérmentve.
Posztó- és divatárukat
az őszi és téli szükségletre, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig magánosoknak is gyári áron, olcsóbban mint mindenütt szállít
SCHWARZ MÓR
cs. kir. szab. posztó- s divatgyári raktár
Zwittauban (Morvaország)
3 10 m. teljes öltönytöszövet 5 frt 50
3 10 m. erős gypajuszövet 6 „ 80
3 10 m. erős finom „ 9 „ —
3 10 m. finom „ 13 „ —
3 10 m. legfinomabb „ 15 „ 50
2 10 m. téli kabátöszövet, elég egy téli kabátra 5—7, — 9—11 frt s több.
1 70 m. egy teljes daróczkabátra, természetes vízmentesség 3 50 frt, 4 50 frt, 5 50 frt s több. 333 13.-20

Fekete szövetek szalonruháknak. — Mindennemű posztók. Gyapju-bélés minden árban 80 krtól felfelé; női szövetek női ruháknak; női darócz; nagy kendők himalaya-gyapjuból, 10/4 nagyságban 3 firtól felfelé. Általában posztó- s divatárúk. Árjegyzék ingyen s bérmentve. Szabó urak számára mintakönyvek bérmentetenül.

Községeknek külön árak!!!
Száj- és körömfájás ellen
leg hathatósabb szer
a
melyet szavatolt kitűnő minőségben kicseibenben és jutányosan ajánl
SZÁVOSZT ALPHONS
az országos magyar gazdasági egyesület ártfogása alatt álló magkereskedés és gazdaság cikkek üzlete Budapesten
(403) 4—5 Arany-János-utca 11. sz.

ÜZLETHELYISÉG VÁLTOZÁS.
B. Keresztesy
női divat, konfectio és fehérnemű-áru raktár
folyó évi november hó 22-ikétől
Főtér és Lópiacz sarkán
(449) 1—1 létezik.
Teljes üzleti berendezés olcsón eladó.

Sz. 881159./189.
Hirdetmény.
A dr. Plecker János-féle alapítványi alaphól egy 2000 forintnyi összeg 5% kamat és 1% törlesztés mellett és jelzáloglekötés és telekkehvi biztosíték ellenében alólírt városi tanácsnál kölcsönre kiadandó.
Brassó, 1889. október hó 5-én.
(406.) 5—6 A városi tanács.

DR. GUST
antiszeptikus készítményei a fog és száj ápolására, kiválóan tisztítólag, fenntartólag s erősítőleg hatnak a szájüreg szerveire.
Ezen készítmények az eddig e célra használt legjobb anyagokon kívül tartalmazznak még új, kiválóan antiseptikus, azaz rothadás ellenesen ható szereket, melyek ellensúlyozzák a fogak romlását és a foghús megbetegedését.
1 üveg szájviz 50 kr. és 1 frt.,
(elégséges többhétre)
1 doboz fogpor 25 kr. és 50. kr.
1 adag fogpaszta 40 kr.
Főraktár Stenner Frigyes gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“ Brassóban.
200 16—*)

„ALBINA“
takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe
hitelez értékpapírokra
--- román papírokra is ---
azok tőzsdei árfolyamának 85%-ja erejéig s. p.
ha a kölcsönösszeg fölülhaladja az 100 frtot
231 d) 15—* 6% kamat
mellett 1000 frton aluli kölcsönöknél azonban 6 1/2% számíttatik.
Bővebbet az intézet irodájában
Brassó, főtér 90. sz. a. naponként
8—2 óráig.

Egy jó könyv.
„... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek.“ Így és hasonlóképpen hangoznak a köszönméltókat, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Kie becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos címét s címezzze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében.
• A megküldés ingyen történik.